

29.05.2018

96/00.02.06.00/2018

Helsingin kaupunki

Viite: HEL 2018-002304 T 00 00 03

HSL:N VASTAUS LAUSUNTOPYYNTÖÖN VALTUUTETTU TERHI PELTOKORVEN VALTUUSTO-ALOITTEESTA KIMPPAKYYTISOVELLUKSEN TARJOAMISESTA HELSINGIN KAUPUNGIN TYÖNTEKIJÖIDEN TAI KAKKIEEN HELSINKILÄISTEN KÄYTTÖÖN**Kimppakyytisovellus täydentämään joukkoliikennetarjontaa**

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki ryhtyy selvittämään kimppakyytisovelluksen tarjoamista kaikkien kaupungin työntekijöiden tai kaikkien helsinkiläisen käyttöön. Sovellus voisi aloitteen mukaan olla kaupallinen tuote tai vaihtoehtoisesti HSL voisi toimia kimppakyytisovelluksen tarjoajana.

HSL:n tehtävät

HSL-kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo, Siuntio ja Tuusula ja kuntayhtymän toimialue käsittää jäsenkuntien alueen.

Kuntayhtymän tehtävänä on:

- suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikennekokonaisuus ja edistää sen toimintaedellytyksiä
- päättää toimivaltansa puitteissa toimialuettaan koskevista joukkoliikennelain mukaisista joukkoliikenteen luvista
- vastata Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta
- vastata toimialueensa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta
- hyväksyä toimialueellaan noudatettava joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmä sekä liikenteen taksat
- vastata matkalippujen tarkastuksesta
- päättää ja hankkia toimialueensa bussi-, raitiovaunu-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut
- osallistua joukkoliikenteen infran kehittämis- ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä kuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa
- vastata toimialueensa joukkoliikenteen matkustajainformaatio- ja muista tietoteknisistä järjestelmistä sen mukaan kuin siitä kuntien kanssa tarkemmin sovitaan
- huolehtia valtion toimialueen joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen jakamisesta liikennemuodoittain
- hoitaa muutoinkin toimivaltaansa kuuluvaa joukkoliikennettä koskeva jäsenkuntien keskinäinen sekä jäsenkuntien ja muiden tahojen välinen yhteistyö sekä
- huolehtia muista viranomaiselle säädettyistä tehtävistä

29.05.2018

96/00.02.06.00/2018

HSL on tutkinut kimppekyytipalveluiden potentiaalia ja vaikutusta liikennejärjestelmään

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019 -suunnitelman valmistelu on meneillään, ja se valmistuu 2019 keväällä. Valmistelun osana HSL on selvittänyt kimppekyyteihin ja yhteiskäyttöautoihin liittyen potentiaalia ja vaikutuksia. Alla on kuvattu lyhyesti selvitysten tulemia kimppekyytien näkökulmasta.

1) Liikenteen uudet teknologiat ja palvelut (2017)

https://www.hsl.fi/sites/default/files/uploads/mal_tepa_loppuraportti_061017.pdf

Matkojen yhdistämispotentiaalia tutkittiin mallilla, jossa jokainen henkilöautolla liikkuva matkustava tarjoaa jaettua kyytiä kaikille henkilöautoa tai joukkoliikennettä käyttäville muille matkustajille. Vaikutuksiltaan merkittävin yhdistämispotentiaali ilmenee kehyskuntien tiheimmin asutuilla alueilla, joilla väestötiheys on riittävä ja matkan kustannukset (ml. aikakustannukset) suuria. Tarkastelussa havaittiin myös, että vain 33% jaetuista matkoista korvasivat aikaisemman henkilöautomatkan ja 67% aikaisemman joukkoliikennematkan.

2) Autolla yhdessä – jakamisen mahdollisuuksista (2018)

https://www.hsl.fi/sites/default/files/uploads/autolla_yhdessa_loppuraportti_130318.pdf

Selvityksessä keskitytään erilaisten autojen yhteiskäyttöpalvelumallien tarkasteluun sekä niiden yhteiskunnallisiin vaikutuksiin, mukaan lukien liikenne-, maankäyttö- ja ympäristövaikutukset.

Tavoitteena on löytää yhteiskunnan kannalta parhaat yhteiskäyttöisyyden mallit.

- Sekä jaettujen kyytien että yhteiskäyttöisten autojen suurin käyttäjän maksuhalukkuus kohdistuu seudun reuna-alueille, mutta suurin liiketoimintapotentiaali seudun tiheästi asutuille alueille. Kyytien jakaminen tehostaa pitkiä säännöllisiä henkilöautomatkoja. Liikenne tehostuu pääväylillä, mutta alemman luokan väyläverkolla liikenne kasvaa ovelta-ovelle-palveluiden myötä.
- Seudulla kyytien jakamisen (C2C) suurin potentiaali kohdistuu ytimen ulkopuolisiin alakeskuksiin.
- Tarkasteluissa joukkoliikenne säilyttää asemansa runkolinjojen varrella ja tiheissä keskustoissa. Harvemmin asutuilla alueilla ja yleisimpien työmatkareittien varrella jaetut henkilöautopalvelut tarjoavat joukkoliikennettä paremman palvelutason.
- Uudet teknologiat on helpompi tuoda liikennejärjestelmään B2C-malleissa, joissa kalustonkierto on nopeampi.
- Ratkaisuilla voidaan parantaa liikkumispalveluiden kokonaispalvelutasoa (parantaa autottomuuden palvelutasoa). Palveluiden muodostumiseen (palveluiden kysyntään) ja niiden vaikutuksiin voidaan merkittävästi vaikuttaa liikenteen hinnoittelulla.

29.05.2018

96/00.02.06.00/2018

HSL IdeaLab

HSL:n perustehtävä on tarjota houkutteleva ja tehokas joukkoliikenne HSL-alueella ja kehittää yhteistyössä toimivaa liikkumisen kokonaisuutta. Liikenteen palveluistumisessa HSL on strategiansa mukaisesti mukana tekemällä aktiivista yhteistyötä markkinoilla toimivien yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa. Keskeistä HSL:n toiminnassa on edistää kestäviä liikkumismuotoja kuten joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä. Toinen tärkeä tavoite on liikenteen päästöjen vähentäminen.

HSL:n strategisia painopistealueita ovat mm. uudistuminen ja aktiivinen yhteistyö kumppaneiden kanssa. Yllä mainittujen tehtävien lisäksi HSL ei voi suorahankintana hankkia perustehtävien ulkopuolisia palveluita. Sen sijaan HSL selvittää uusien mahdollisten joukkoliikennemuotojen ja liikkumisen palveluiden tarvetta, kysyntää, yhteensopivuutta muun liikennejärjestelmän kanssa sekä asiakaskokemuksia siten kuin se hankintalainsäädännön puitteissa on mahdollista. HSL on kesäkuussa 2018 käynnistämässä kaikille avoimen **HSL IdeaLab Contest for New Mobility Services** –kilpailun, johon se investoi 1M€ IdeaLabiin vuosina 2018-2019.

Kilpailun tavoitteena on etsiä toimivia ratkaisuja kestäväen liikkumisen palveluiden ja niitä tukevien palveluiden alueella. Erityisesti HSL hakee ehdotuksia, jotka täydentävät HSL:n nykyistä palvelutarjontaa tai uudistavat HSL:n palvelutarjontaa asiakastarpeita vastaavalla ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Kilpailu ja hankintamenettely keskittyvät alueen koettuihin liikkumisen ongelmakohtiin tai haasteisiin, ei ennalta määrättyjen ratkaisuihin. Näin ollen on hyvin mahdollista, että joku tai jotkut tarjottavat ehdotukset tulevat koskemaan kimppekyytipalveluita tai –sovelluksia HSL-alueella.

Ehdotuksista tullaan valitsemaan 2-3 pilotoitavaa palvelua. Pilotit toteutetaan pääasiassa vuoden 2019 aikana. Tavoitteena on, että onnistuneen pilotin jälkeen sekä HSL:llä, jäsenkunnilla että palveluntarjoajalla olisi yhteinen intressi jatkaa palvelua osa HSL-alueen pysyvää palvelutarjoomaa.

Kaupalliset palvelut

Kimppakyytisovelluksia on jo olemassa sekä B2C- että C2C-malleilla. Pääkaupunkiseudulla toimivista kaupallisista alustoista voidaan esimerkkeinä mainita Tziip, Kyyti (tulossa pk-seudulle?), kyydit.net. Lisäksi esimerkiksi Facebookissa toimii lukuisia kimppekyyteihin erikoistuneita ryhmiä, esimerkiksi 50 000 jäsenen Kimppakyyti-ryhmä. Nämä olemassa olevat sovellukset ja palvelut ovat myös Helsingin kaupungin työntekijöiden ja kaikkien helsinkiläisten käytössä.

Kimppakyytipalveluissa olennaista on, että alusta saavuttaa laajan aktiivisen käyttäjämäärän, jotta kyytien tarjonta ja kysyntä kohtaavat ja sitä kautta onnistuneiden kyytien määrä kasvaa. Palvelua vuosien varrella tarjonneiden, mutta hiipuneiden sovellusten määrästä voi myös tulkita, että kysyntää kimppekyytipalveluille ei aina edes pääkaupunkiseudulla ole ollut riittävästi.

Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että kimppekyytipalvelut ovat yksi mahdollinen joukkoliikennettä täydentävä palvelumuoto. Niiden toteuttamiseksi on jo olemassa kaupallisia ja C2C-palveluita, joita kuka hyvänsä voi hyödyntää. HSL on myös perustanut HSL IdeaLab –projektin uusien palveluiden pilotoimiseksi. Pilotoitavat ratkaisut valitsee tuomaristo kilpailukutsussa määriteltyjen kriteerien perusteella. Kriteereissä on mukana mm. asiakastarve ja kysyntä. Näin ollen on mahdollista, että ehdotettujen

29.05.2018

96/00.02.06.00/2018

ratkaisujen joukossa on kimppakyytipalveluita, jotka pystyvät ratkaisemaan edellä mainituissa selvityksissä esiin nousseita kyydinjakopalveluiden haasteita.

Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä

Suvi Rihtniemi
toimitusjohtaja

Mari Flink
osastonjohtaja